

המאבק על ההסברה, גרסת חמאס

על רקע הביקורת הבינלאומית והפנים-פלסטינית הקשה שספג חמאס בעקבות מתקפת 7 באוקטובו הארגון פרסם מסמך המהווה מעין דין וחשבון פתוח שבו הוא מציג את הסיבות למתקפה, את הישגיה כישלונותיה, עם כמה אמירות מרחיקות לכת

מאת: **מנחם קליין** 23.1.2024

חשוב לחמאס שגרסתו למלחמה תשמע ותובן. ראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הנייה, ברפיח. 23 בנובמבר 9
עבד רחים ח'טיב / פלאש90)

המתקפה הברברית שהוביל חמאס ב-7 באוקטובר והנקמה האכזרית בכלל תושבי רצועת עזה שמנה עד עצם היום הזה, הם אירועים חסרי תקדים בחומרם, מטלטלים ומשני-תודעה. מעט הישראלים ע חמאס עבר שינוי פוליטי מאז 2017 חזרו בהם. כך עשו גם גורמי ממשל במערב שניהלו דיאלוג ישיר עם חמאס, בטענה כי הפשעים שביצעו אנשיו ב-7 באוקטובר נעשו משום דבקותו באסלאם פונדמנט נוסח דאע"ש. רוב הציבור הישראלי מצדיק את הנקמה הקשה של ישראל ואפילו תומך בהחרפתה עז **כל תושבי עזה למצרים והריסת המבנים שעוד נותרו שלמים.**

התגובות בציבור הפלסטיני מגוונות ויכולות לדור בכפיפה אחת בקרב אותו אדם. בפורומים סגורים מו

חמאס ביקורת על הפגיעה הנרחבת באזרחים, ועל חטיפת נשים וילדים. יש גם כעס על חמאס שלא בחשבון את ההרג וההרס הנוראים שישראל תחולל בתגובה, ובכך מטילים גם על התנועה אחריות לו האימות של המלחמה.

<< המלחמה בעזה עוד לא הסתיימה, וכבר משמשת לשיווק נשק

במקביל, קיימת גאווה בעובדה ששום ארגון פלסטיני או מדינה ערבית לא היכו בישראל בעוצמה כזו ו לא הפכו את העימות הישראלי-פלסטיני לעימות אזורי ובינלאומי כה נרחב. בניגוד מוחלט לחדלי האי פת"ח והרשות הפלסטינית, שמשתיים פעולה עם הכיבוש, חשפו לוחמי חמאס את המעצמה הטכנו והמודיעינית במערומיה באמצעות נשק פשוט, תכנון מדוקדק וארגון חזר מוטיבציה, ויש גם הבעת ס שישראל חווה סבל שהפלסטינים חווים שנים רבות. התחושות והמחשבות מעורבות וסותרות זו את

כדי ליישב במקצת את הסתירות, מעצים השיח הפלסטיני את הדיווחים בתקשורת הישראלית והזרה ו אזרחים ישראלים בידי צה"ל ומייחס את רוב פשעי המלחמה שנעשו ב-7 באוקטובר להמון מתפרע ש לישראל בעקבות הלוחמים ולהתמוטטות הכללית של מערך ההגנה הישראלי. השאלה הניצבת בסוף המפותל – מה חמאס רוצה להשיג? – נשארת תלויה באוויר. ברקע, כמובן, עומד מסע ההסברה של י בירות העולם, שמדגיש את פשעי המלחמה שעשה חמאס. ישראל הצליחה לשכנע ממסדים מדיניים אך האגרסיביות הדה-הומנית של הצבא מחזירה לישראל כבומרנג את ביקורת ההמונים.

מאמץ להתנער מאשמת האנטישמיות

ההנהגה המדינית של חמאס חשה שהיא חייבת דין וחשבון לציבור הפלסטיני ולתומכיה בעולם. היא י **במסמך** שפרסמה בראשית השבוע בערבית ובאנגלית, הנושא את הכותרת "הנרטיב שלנו – מבצע נ אל-אקצא". זהו המסמך רשמי, מעוצב היטב מבחינה גרפית וערוך בקפידה, עליו חתומה לשכת התק חמאס. יש בו 16 עמודים שמכילים חמישה פרקים תמציתיים. לא מדובר באלתור, אלא בעבודה מושל לחמאס שגרסתו למלחמה תשמע ותובן – לא רק על ידי פלסטינים, אלא גם במסדרונות הפוליטיים ה

המסמך ממשיך את הקו של **מסמך העקרונות והמדיניות** משנת 2017 ובשום אופן לא את העקרונות האמנה האסלאמית מ-1988. בניגוד להקשר האנטישמי-אסלאמי שבו מציבה ישראל את חמאס, המ שהתנועה נאבקת בציונות ולא ביהודים, ויוצא נגד הזיהוי המוחלט שישראל עושה בין יהדות לציונות. מתאמץ להתנער מאשמת האנטישמיות עד כדי קביעה שהוא מתנגד לדיכוי הזכות של כל אדם באשו להגדרה לאומית, דתית או קבוצתית. זו אמירה מרחיקת לכת, שכן היא מעוררת את השאלה מדוע הת מתנגדת להגדרה עצמית של יהודים? מעבר לכך, היא מראה עד כמה רחוק המסמך מהאמנה האסלו! אמונה דתית אינה מקבלת את סמכות האדם אלא מכניעה אותו לסמכות אללה. מרכז הכובד של האנ האסלאמית הוא דבר האל, אותו מצטטת האמנה בהרחבה, ולא מוסכמות אוניברסליות. ראוי לציין שב חמאס מהציונות הדתית ומ"עוצמה יהודית", שהשקפת עולמם הפוליטית מתבססת על דתיות שבטיו ערכים אוניברסליים.

בשני מקומות במסמך מציגה התנועה את עצמה, כמו ב-2017, כתנועה לשחרור לאומי, שהלגיטימצ

נובעת מזכות ההגדרה העצמית. אבל רק פעם אחת היא מוסיפה את התואר "אסלאמית" לאפיונה כו לשחרור לאומי. האסלאם נותן נופך, אך לא מהווה עיקרון בלעדי או מכריע במדיניותה. על המשמעות של השחרור הלאומי עמד חאלד משעל בראיון שהעניק לאחרונה. התנועה, הצהיר משעל, מסרבת לגיטימציה לישראל בגבולות 1948 במסגרת פתרון שתי המדינות, כיוון שבכך היא מוותרת על זיקתה ההיסטורית לשלוט בשטח זה. גם אם מדובר בחלום, אין היא מוותרת עליו. בה בעת, אמר משעל, במ 2017 הכיר חמאס בכך שהקונצנזוס הלאומי, הערבי והבינלאומי תומך בהקמת מדינה בגבולות 1967 מזרח ירושלים. חמאס מקבל אותו בתנאי שלא יהיה גם ויתור על זכות השיבה. חשוב להדגיש שאין זו לתוכנית השלבים של אש"ף משנת 1974, מכיוון שחמאס מתנה את הגשמת החלום בקיומו של קונצנזוס ערבי ובינלאומי, ואילו בתוכנית השלבים של אש"ף, המעבר בין השלבים היה פתוח ובלתי מותנה בגוו פוליטיים מזדמנים.

לא שולל מראש את חזרת הרשות הפלסטינית. ש "הנרטיב שלנו – מבצע מבול אל-אקצא" שפרסם

חמאס מציין במסמך שפרסם כי המאבק שלו אינו רק נגד הכיבוש של שטחי 1967. החשבון ההיסטורי שהוא עושה מציב במוקד את הציונות הקולוניאלית שנישלה את הפלסטינים ממולדתם גם בשטחי 1948. זה ההקשר הכולל להתקפה שביצע ב-7 באוקטובר. ההקשר הקונקרטי הוא ההכרח לפרוץ את טבעת החנק שהטילה ישראל על רצועת עזה מאז 2007 בתמיכת פעילה או פסיבית של המערב, והפגיעה הקשה, המכוונת והמתמשכת של ישראל באזרחים. המסמך מבטא תחושה חריפה של חוסר ברירה: ישראל הכשילה את הסכם אוסלו ומצהירה בגלוי על התנגדותה למדינה פלסטינית. הימין הקשה ששולט בישראל מתכנן לספח את שטחי 1967 ולהגלות את תושביהם, והעולם שותק. היתה חובה לקחת יוזמה, להתעמת בגבורה עם הכיבוש. העצמאות תושג רק במאבק הירואי.

כמו את הציבור הפלסטיני בכללו, הפשעים שנעשו ב-7 באוקטובר מביכים גם את חמאס, והתנועה חשה חובה להתנער מהם. היא מציינת כי בהתאם לערכי האסלאם ניתנה הנחייה לא לפגוע בנשים, בילדים ובקשישים. לוחמי חמאס לא אנסו נשים ולא טבחו תינוקות. המתקפה כוונה לפגוע במטרות צבאיות ולקחת בשבי

רק חיילים, שהינם, על פי חמאס, גברים שאינם מבוגרים מכדי לשרת במילואים או להיות חברים בכית אם היתה פגיעה באוכלוסייה שאינה לוחמת, הדבר נעשה בטעות במהלך עימות צבאי שקשה היה לי יתכן, מציין חמאס, שכוחותיו שגו בדרך פעולתם, אך הטעויות הללו נעשו בגלל ההתמוטטות המהירה צפויה של מערך ההגנה הישראלי והכאוס שנוצר. כדי לחזק את טענתו מציין המסמך שחמאס התנה כלפי השבויים האזרחים ועל כך העידו החטופים ששחררו. הצבא הישראלי הוא אשר פוגע בשיטתיו ובהפצצות הכבדות נהרגו גם 60 שבויים. כדאי לשים לב שבניגוד לשיח הפלסטיני, שנוטה להאשים ו המלחמה את האספסוף העזתי שחדר לישראל בעקבות הלוחמים, המסמך של חמאס נמנע מכך. הר

רוצה ליצור ניכור בינה לבין האוכלוסייה.

המסמך של חמאס פונה גם לקהילה המדינית הבינלאומית. ראשית, הדבר בא לביטוי בהצהרה שהתמוכנה שבית הדין הפלילי הבינלאומי יחקור את חלקה שלה ואת חלקה של ישראל בפגיעה באזרחים. חמאס דורש מהקהילה הבינלאומית ללחוץ על ישראל לסיים את הכיבוש ולהפסיק לתת לה פטור מהו לדין הבינלאומי. לבסוף, ברמז לדיונים האינטנסיביים על היום שאחרי, מציין חמאס שרק לציבור הפלס להחליט על עתיד הרצועה ומי ינהל אותה. זו אמירה חשובה, שיש לשים לב אליה כשמתכננים את ה חמאס לא דורש להישאר בשלטון בכל תנאי, אלא לערוך בחירות. אם לא לנצח בהן, הוא מקווה לפחו הישג משמעותי שייתן לו דריסת רגל בשלטון. זאת ועוד: פת"ח והרשות הפלסטינית לא מוזכרים כלל ו במילים אחרות, על רקע הדיונים במערכת הבינלאומית על כניסת רשות פלסטינית משופרת לרצועה. שולל מראש את חזרת הרשות הפלסטינית, אם כך יחליט העם. באמירה זו יש גם אזהרה: כל ממסד י גיבוי מהציבור ייחשב כמשתף פעולה עם הכיבוש ויהפוך ליעד שמותר לפגוע בו.

מנחם קליין הוא פרופסור אמריטוס למדע המדינה באוניברסיטת בר אילן. קליין היה יועץ לנ ישראל במשא ומתן עם אש"ף בשנת 2000 ונמנה עם מובילי יוזמת ז'נבה